

KØBENHAVNS BYRET RETSBOG

Den 13. februar 2025 holdt Københavns Byret møde i retsbygningen.

Dommer Emil Folker behandlede sagen.

Sag BS-51190/2024-KBH

Københavns Politi

mod

Rasmus Malver

(beskikket advokat Tobias Lundholm Stadarfeld Jensen)

Ingen var mødt.

Københavns Politi har den 16. oktober 2024 ved sagens indbringelse for retten i medfør af retsplejelovens kapitel 43 a nedlagt principal påstand om afvisning.

Af indbringelsesskrivelsen fremgår bl.a.:

" ...

Begæringen om indbringelse er først fremsat til Københavns Politi ved e-mail af 9. oktober 2024, hvilket er mere end 6 måneder efter den dato, hvor frihedsberøvelsen er sket og ophørt. Begæringen blev fremsat i anledning af, at Københavns Politi den 9. september 2024 traf afgørelse om at afvise Rasmus Malvers anmodning om erstatning i anledning af frihedsberøvelsen den 16. februar 2024 efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

I begæringen har Rasmus Malvers advokat anført, at Københavns Politi ikke har oplyst Rasmus Malver om, at han blev administrativt frihedsberøvet i medfør af politiloven. Det er derfor advokatens opfattelse, at

Rasmus Malvers oprindelige anmodning om erstatning i stedet skal betragtes som en begæring om domstolsprøvelse.

Københavns Politi skal til støtte for påstanden om afvisning gøre gældende, at klagefristen er udløbet den 16. august 2024, og at klagefristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, 2. pkt., må anses for absolut, hvorfor retten ikke har hjemmel til at behandle sagen.

Københavns Politi skal i den forbindelse henvise til Københavns Byrets kendelse af 13. oktober 2023 med sagsnummer BS-30371/2023-KBH, hvor retten afviste en sag om indbringelse af en administrativ frihedsberøvelse, idet retten fandt, at der ikke var hjemmel i retsplejelovens § 469, stk. 4, 2. pkt., til at meddele tilladelse til at indbringe sagen for retten efter udløbet af fristen på 4 uger i bestemmelsens 1. pkt., når begæringen om indbringelse var fremsat mere end 6 måneder efter afgørelsen i sagen. Ved Østre Landsrets kendelse af 17. januar 2024 i kære 5. afd. med sagsnummer BS-52646/2023-OLR, som er gengivet i U.2024.1692, fandt landsretten heller ikke, at der var hjemmel til at meddele tilladelse til sagens indbringelse for retten i den foreliggende situation, jf. retsplejelovens § 469, stk. 4, 2. pkt.

Københavns Politi skal endvidere til støtte for påstanden om afvisning gøre gældende, at Rasmus Malvers oprindelige anmodning om erstatning efter en almindelig sproglig fortolkning ikke kan anses som en begæring om domstolsprøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed. Københavns Politi har i den forbindelse lagt vægt på, at anmodningen alene ses at vedrøre spørgsmålet om godtgørelse i anledning af frihedsberøvelsen den 16. februar 2024. Endvidere har Københavns Politi lagt vægt på, at anmodninger om erstatning mv. – efter almindelige fortolkningsprincipper – som det klare udgangspunkt ikke skal fortolkes udvidende, således at sådanne anmodninger tillige omfatter domstolsprøvelse af frihedsberøvelserne lovlighed eller erstatning herfor efter undtagelsesbestemmelserne i retsplejelovens § 469, stk. 4 eller stk. 6, medmindre der udtrykkeligt anmodes herom.

I den forbindelse skal Københavns Politi bemærke, at Rasmus Malver ved e-mail af 25. juni 2024 og 27. august 2024 er blevet orienteret om, at hans erstatningsanmodning blev behandlet ved Københavns Politi. Rasmus Malver har i anledning heraf ikke gjort gældende, at spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed blev behandlet af retten.

Det forhold, at Rasmus Malver efter det anførte ikke har været bekendt med, at der var tale om en administrativ frihedsberøvelse, kan ikke føre til en anden vurdering. Københavns Politi har i den forbindelse lagt vægt på, at det fremgår af oplysningerne i sagen, at der var tale om en administrativ frihedsberøvelse i medfør af politilovens § 5. Endvidere har Københavns Politi lagt vægt på, at Rasmus Malver ikke blev sigtet for et strafbart forhold i forbindelse med episoden den 16. februar 2024, hvorfor han således ikke har haft grundlag for at antage, at frihedsberøvelsen blev foretaget inden for strafferetsplejen.

Københavns Politi finder herudover grund til at bemærke, at politiet i forbindelse med administrative frihedsberøvelser efter politiloven ikke

har pligt til at vejlede den frihedsberøvede om muligheden for at begære indbringelse for retten, idet der ikke er tale om en afgørelse omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb. Der henvises i den forbindelse til Københavns Byrets dom af 3. februar 2017 med sagsnummer BS 13A-6478/2016, hvor retten afviste en sag om indbringelse af en administrativ frihedsberøvelse, idet sagsøgeren ikke havde overholdt fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4. Retten fandt, at en beslutning om frihedsberøvelse i medfør af politilovens § 5 ikke var en afgørelse omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb, og at der herefter ikke var pligt til at klagevejlede efter forvaltningslovens § 26. Retten fandt herefter, at en undladelse af at vejlede sagsøger om fristen for at anmode om domstolsprøvelse ikke kunne føre til, at fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, blev suspenderet. Retten bemærkede, at en overskridelse af fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, ikke afskar sagsøger fra at anlægge et civilt søgsmål. Østre Landsret stadfæstede byrettens dom i U.2017.2695.Ø.

På baggrund af ovenstående finder Københavns Politi ikke, at Rasmus Malver har krav på indbringelse efter de lempeligere processuelle regler i retsplejelovens kapitel 43 a, hvorfor sagen bør afvises.
..."

Rasmus Malver har i svarskrift af 28. november 2024 nedlagt påstand om sagens fremme og har til støtte herfor anført bl.a.:

" ...

Klager gør til støtte for den nedlagte påstand gældende, at klager ved sin henvendelse af 19. april 2024 (bilag 2, side 2-3) til statsadvokaten, som den 25. april 2024 videresendte denne til Københavns Politi, har fremsat begæring om domstolsprøvelse, og at fristen i retsplejelovens § 469, stk. 6, dermed er overholdt.

I klagers mail til Statsadvokaten i København fremgår det af første afsnit således følgende:

"Kan I bekræfte at Tobias Stadarfeld er beskikket som min advokat i godtgørelsessagen om indgreb i ytringsfrihed, ulovlig fotografering og ubegrundet anholdelse d. 16/2 på Nytorv i København?"

Heri ligger ganske utvivlsomt en anmodning om domstolsprøvelse af den frihedsberøvelse, som klager var blevet udsat for.

Både retsplejelovens kapitel 93 a og kapitel 43 a sikrer en adgang til domstolsprøvelse, og det kan ikke være op til den enkelte borger at være i stand til præcist at sondre mellem frihedsberøvelse foretaget i eller uden for strafferetsplejen - en vurdering, som både politi og domstole kan have svært ved at foretage. Se f.eks. TfK2018.981, hvor en tilbageholdelse på under en halv time i forbindelse med en demonstration var at sidestille med en straffeprocessuel anholdelse efter retsplejelovens § 755, uagtet de pågældende personer ikke havde været sigtet.

Hertil kommer, at klager *har* henvendt sig til statsadvokaten, som kort tid efter videresendte mailen til politiet, samt at hverken statsadvokaten

eller politiet på noget som helst tidspunkt har orienteret klager om, at hans begæring ikke blev taget under behandling ved statsadvokaten, men at den i stedet blev behandlet af Københavns Politi, fordi politiet tilsyneladende mente, at han havde været underlagt en administrativ og ikke straffeprocessuel frihedsberøvelse.

Af bilag 2, side 2, fremgår det således, at statsadvokaten i mail af 25. april 2024 efter modtagelsen af klagers henvendelse anmodede Københavns Politi om akter, men at politiet dernæst tilsyneladende egenhændigt tog sagen under behandling, jf. mail af 26. april 2024, uden at hverken Statsadvokaten i København eller Københavns Politi som nævnt orienterede klager herom.

Det må derfor lægges til grund, at Københavns Politi - uden at søge nærmere afklaring hos klager eller i øvrigt uden at vejlede ham om det grundlag, hvorpå politiet mente, klager var blevet frihedsberøvet - egenhændigt valgte at behandle klagers begæring som en administrativ sag om erstatning.

Ifølge klager blev han oplyst, at han var "anholdt", hvorefter han blev placeret på bagsædet af en patruljevogn. Han var uforstående over for den skete anholdelse. Klager oplyser endvidere, at han ikke på noget tidspunkt blev klagevejledt af den frihedsberøvende betjent.

Klagers oplysninger stemmer fint overens med den i bilag 1 fremlagte politirapport. Af rapporten fremgår det således, at klager blev "anholdt" og placeret i en patruljevogn. Det fremgår ikke af rapporten, at klager blev klagevejledt.

Det må lægges herefter lægges til grund, at politiet ikke på noget tidspunkt vejledte klager om grundlaget for den skete "anholdelse" eller i øvrigt givet ham en egentlig klagevejledning.

Hertil bemærkes, at "anholdelse" almindeligvis antages at udgøre et straffeprocessuelt indgreb i retsplejelovens § 755's forstand, og at politiloven ikke anvender termen "anholdelse", men derimod "frihedsberøvelse". Den omstændighed, at politiassistenten ifølge klager og ifølge politiassistentens egen rapport foretog "anholdelse", kan derfor af gode grunde give den anholdte indtrykket af, at han er blevet underlagt en straffeprocessuel frihedsberøvelse.

Klager finder i øvrigt anledning til at påpege, at det forekommer ganske behændigt, at Københavns Politi tilsyneladende har valgt at træffe afgørelse af 9. september 2024 (bilag 3), kort tid efter udløbet af 6-månedersfristen i rpl § 469, stk 4. Det er således nærliggende at antage, at politiet har spekuleret i fristreglerne, ved først at træffe afgørelse den 9. september 2024, hvilket var første gang, at klager blev gjort bekendt med, at han havde været underlagt en administrativ og ikke straffeprocessuel frihedsberøvelse.

I indbringelsesskrivelsen af 16. oktober 2024 har politiet til støtte for påstanden om afvisning henvist til U 2024.1692Ø, hvor landsretten fandt, at der var hjemmel til at tillade en sag om administrativ frihedsberø-

velse i psykiatrien indbragt i en situation, hvor begæringen var fremsat mere end 6 måneder efter afgørelsen, der indeholdt en udførlig klagevejledning, var meddelt patienten.

Om den pågældende afgørelse bemærker klager, at der i herværende sag - modsat U 2024.1692 - blev klaget, gjort krav på erstatning og begæret domstolsprøvelse, jf. klagers mail af 19. april 2024, og at han på intet tidspunkt blev orienteret eller vejledt af den frihedsberøvende myndighed.

Politiet har i indbringelsesskrivelsen endvidere henvist til U 2017.2695Ø og anført, "at en beslutning om frihedsberøvelse i medfør af politilovens § 5 ikke var en afgørelse omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb, og at der herefter ikke var pligt til at klagevejlede efter forvaltningslovens § 26".

Klager bemærker, at politiets fortolkning af rettens præmisser i U 2017.2695Ø ikke er korrekt. Der var således tale om den konkrete situation, hvor Københavns Politi kortvarigt foretog *afspærring* foran Marmorkirken i København, hvilket afstedkom at en større mængde mennesker kortvarigt blev fanget bagved afspærringen. Herom udtalte byretten, at "beslutningen om afspærring ikke er en afgørelse, som er omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb", hvorfor der ikke indtrådte vejledningspligt. Dette blev tiltrådt af landsretten. I herværende sag er der ikke tale om en generel afspærring, men der er truffet en konkret og individuel afgørelse om frihedsberøvelse af netop klager, som blev ilagt håndjern og indsat i en patruljevogn. Det er utvivlsomt en forvaltningsretlig beslutning.
..."

Københavns Politi har i processkrift af 13. december 2024 anført bl.a.:

" ...

Vedrørende klagers anbringende om henvendelsen af 19. april 2024

Klager har gjort gældende, at klagers mail af 19. april 2024 utvivlsomt skal anses som en anmodning om domstolsprøvelse af den frihedsberøvelse, som klager blev udsat for. I den forbindelse har klager citeret første afsnit af henvendelsen om beskikkelse af advokat i godtgørelsessagen.

Københavns Politi skal i den forbindelse bemærke, at klager har angivet "godtgørelse for anholdelse" i emnefeltet, og at den resterende del af klagers henvendelse har følgende ordlyd:

"I må også gerne bekræfte at det er registreret, at jeg på stedet fremsatte krav om godtgørelse, og at 2 måneders-fristen derfor er afbrudt. Den endelige opgørelse har trukket ud, da jeg har været ramt af sygdom. Jeg beklager det ekstra arbejde. Men det slog mig pludseligt at vi er nået to måneders-fristen, og at jeg ikke har fået noget på skrift."

Som anført i processkriftet af 16. oktober 2024 er det Københavns Politis opfattelse, at klagers henvendelse efter en almindelig sproglig fortolkning ikke kan anses som en begæring om domstolsprøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed, idet anmodningen alene ses at vedrøre spørgsmålet om godtgørelse i anledning af frihedsberøvelsen.

Københavns Politi skal i den forbindelse gøre gældende, at det følger af almindelige fortolkningsprincipper, at en undtagelsesbestemmelse som udgangspunkt ikke skal fortolkes udvidende, hvorfor anmodninger om erstatning mv. som det klare udgangspunkt ikke skal fortolkes udvidende, således at sådanne anmodninger tillige omfatter domstolsprøvelse efter undtagelsesbestemmelserne i retsplejelovens § 469, stk. 4 eller stk. 6, medmindre der udtrykkeligt anmodes herom.

Københavns Politi bemærker i den forbindelse, at klagers henvisning til 2-måneders fristen antages at vedrøre fristen for fremsættelse af krav om erstatning i retsplejelovens § 1018 e, stk. 1, hvilket understøtter, at henvendelsen vedrører en anmodning om erstatning.

Vedrørende klagers anbringende om Københavns Politis sagsbehandling
Klager har gjort gældende, at hverken statsadvokaten eller Københavns Politi har orienteret klager om, at hans begæring ikke blev taget under behandling ved statsadvokaten, og at politikredsen egenhændigt har taget sagen under behandling som en administrativ sag om erstatning.

Københavns Politi kan i den forbindelse oplyse, at politikredsen ved mail af 26. april 2024 orienterede statsadvokaten om, at der efter Københavns Politis vurdering var tale om en erstatningssag uden for straffetsplejen, idet der var tale om en anholdelse efter politiloven, og at Københavns Politi derfor behandlede sagen uden indstilling til statsadvokaten (bilag 5).

Som anført i processkriftet af 16. oktober 2024 har Københavns Politi ved e-mail af 25. juni 2024 (bilag 6) og 27. august 2024 (bilag 7) orienteret klager om, at hans henvendelse modtaget fra statsadvokaten blev behandlet ved Københavns Politi som en administrativ sag om erstatning. Klager har ikke anfægtet politiets behandling af sagen eller gjort gældende, at henvendelsen rettelig skulle anses som en begæring om domstolsprøvelse.

Københavns Politi kan herudover oplyse, at politikredsen generelt har lang sagsbehandlingstid for så vidt angår sager om erstatning, hvilket skyldes, at Københavns Politi har et stort antal sager – herunder mange sager om erstatning – til behandling på samme tid. Klager blev orienteret herom samt den forventede sagsbehandlingstid i ovennævnte mails.

Vedrørende klagers anbringende om manglende klagevejledning

Klager har gjort gældende, at politiets manglende klagevejledning udgør en undskyldende omstændighed, der kan begrunde afvigelse af fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4.

Som anført i processkriftet af 16. oktober 2024 er det Københavns Politis opfattelse, at klagefristen er udløbet den 16. august 2024, og at klagefristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, 2. pkt., må anses for absolut, hvorfor retten ikke har hjemmel til at behandle sagen, når begæringen om sagens indbringelse er fremsat mere end 6 måneder efter frihedsberøvelsens ophør.

Københavns Politi finder i den forbindelse anledning til at bemærke, at den af klager omtalte retspraksis i svarskriftet af 28. november 2024, adskiller sig fra tilfældet i denne sag, idet denne retspraksis vedrører begæringer om indbringelse fremsat efter udløbet af fristen på 4 uger i retsplejelovens § 469, stk. 4, 1. pkt., men inden for fristen på 6 måneder i § 469, stk. 4, 2. pkt.

Som anført i processkriftet af 16. oktober 2024 er det endvidere Københavns Politis opfattelse, at politiet i forbindelse med administrative frihedsberøvelser efter politiloven ikke har en retlig forpligtelse til at vejlede den frihedsberøvede om fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, idet en administrativ frihedsberøvelse ikke kan anses som en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Der kan i den forbindelse henvises til Justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 295 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg 2010 (bilag 8).

Såfremt retten måtte finde, at politiets manglende klagevejledning medfører suspension af fristen i retsplejelovens § 469, stk. 4, skal Københavns Politis gøre gældende, at fristen i retsplejeloven § 469, stk. 4, 1.pkt., begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor klager modtog Københavns Politis afgørelse om afvisning af erstatning, idet klager på dette tidspunkt er blevet gjort bekendt med, at der var tale om en administrativ frihedsberøvelse i forbindelse med episoden den 16. februar 2024. Klager har således haft anledning til at søge sagen indbragt efter modtagelsen af denne afgørelse.

Klager modtog afgørelsen mandag den 9. september 2024 (bilag 9), der efter anmodning fra klager blev videresendt til klagers advokat mandag den 16. september 2024 (bilag 3), hvorefter klagers advokat onsdag den 9. oktober 2024 fremsatte begæring om indbringelse (bilag 4).

Københavns Politi skal herefter gøre gældende, at klagers begæring af 9. oktober 2024 er fremsat efter udløbet af fristen på 4 uger i retsplejelovens § 469, stk. 4, 1. pkt., idet fristen på 4 uger må beregnes således, at fristen udløb mandag den 7. oktober 2024.

Københavns Politi skal i den forbindelse gøre gældende, at der ikke foreligger særlig grund til at afvige fra fristen på 4 uger, jf. retsplejelovens § 469, stk. 4, 2. pkt., hvorfor sagen bør afvises.

Afslutningsvis skal Københavns Politi bemærke, at klager ikke er afskåret fra at anlægge en almindelig civil sag om prøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed og/eller erstatning.
..."

Rasmus Malver har i meddelelse af 13. december 2024 anført, at han henholder sig til de allerede afgivne bemærkninger.

Der er enighed om, at retten kan træffe afgørelse på skriftligt grundlag.

Retten afsagde følgende

KENDELSE:

Det fremgår af retsplejelovens § 469, stk. 4, at begæring om sagens indbringelse for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a skal fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør. Senere fremsættelse af begæringen kan indtil 6 måneder efter frihedsberøvelsens ophør undtagelsesvis tillades af retten, når der foreligger særlig grund til at afvige fra fristen.

Rasmus Malver blev frihedsberøvet af Københavns Politi den 16. februar 2024 kl. 13.30 i krydset ved Brolæggerstræde og Rådhusstræde i København og løsladt samme dag kl. 13.57.

Fristen for indbringelse af frihedsberøvelsen for retten udløb den 16. august 2024.

Det er ubestridt, at Rasmus Malver den 19. april 2024 klagede over anholdelsen m.v. til Statsadvokaten i København, som oversendte sagen til Københavns Politi.

Det lægges til grund, at Rasmus Malver først ved modtagelsen af Københavns Politis afgørelse af 9. september 2024 blev gjort bekendt med, at politiet havde subsumeret frihedsberøvelsen af ham under politilovens § 5, stk. 3, og således ikke som en strafferetlig forfølgning omfattet af erstatningsreglerne i retsplejelovens kapitel 93 a. Retten har herved lagt vægt på, at det ikke fremgår af Københavns Politis mails af 25. juni og 27. august 2024 til Rasmus Malver, at politiet vurderede, at der var tale om en erstatningssag uden for strafferetsplejen, idet der var sket en anholdelse efter politiloven.

På denne baggrund, og da Rasmus Malver som følge af udstrækningen af politiets sagsbehandlingstid først fik klarhed over sin retsstilling på et tidspunkt, hvor 6 måneders fristen i medfør af retsplejelovens § 469, stk. 4, var udløbet, findes der efter en samlet vurdering af de fremkomne oplysninger, og når der henses til sagens karakter, at foreligge sådanne ganske særlige omstændigheder, at der er grundlag for at bortset fra fristoverskridelsen.

Thi bestemmes:

Denne sag afvises ikke.